

SOCIALISTICKÝ PRACOVNÝ KOLEKTÍV

F. MAJERČÁK

MAJERČÁK F. (University of Agriculture, Nitra). *Socialist Working Team*. Sbor. ÚVTIZ-Sociol. zeměd. 12 (2) : 137-144, 1976.

The construction of the socialist agricultural large-scale production has brought about principle changes also in the work and life of farmers and of all agricultural workers. In the course of the industrialization process socialist working teams of tractor drivers, combine operators, milkers, feeders, farm mechanics, agronomists, zootechnicians and managerial staff are formed. These working teams consist of men, women, young and adult people, qualified, experienced and skilled, and some of them have special secondary or university education. The process of the working team formation is based on the principles of socialist collectivism and on the education of individual workers and of the working team as a whole. The education of workers by the collective is aimed at the formation of high political, working and moral standards. The character and cultural standard of work of these teams is drawing near to the level of industry. Their political consciousness is manifested in the socialist competition, and by the quality and effectiveness of their work. These profound social changes are also reflected in the thinking and behaviour and, above all, in the working initiative, morale, innovatory activities and in the present way of life of the workers in socialist agriculture.

collectivization; political activity; development of working initiative

Socialistický pracovný kolektív je čoraz viac predmetom sociologických výskumov. V súčasnosti sa skúmajú pracovné a výrobné kolektívy, ktoré majú mimoriadny význam, ako zdôraznil súdruh G. Husák na VIII. zjazde ROH „Pracovisko to nie je len ekonomická jednotka, ktorá produkuje to alebo ono. Je to súčasne i sociálny organizmus... ľudia tu spolu žijú, pôsobia na seba navzájom v dobrom i zlom, spoločne vytvárajú profil človeka.“

Pracovné kolektívy sú tvorcovia materiálnych hodnôt a dôležitým výchovným činiteľom. V pracovných kolektívoch sa reprodukujú pokrokové výrobné vzťahy založené na spoločnom vlastníctve výrobných prostriedkov, na spoločných základných záujmoch a cieľoch a môžu byť preto i významným faktorom ovplyvňujúcim morálku a politické postoje jednotlivcov a ich vzťah k hodnotám socializmu.

Heslo kolektívu a kolektivismu sa zrodilo uprostred bojov za práva ľudu, bojov vedených komunistickou stranou. Kolektív a kolektivismus sa stal jednou zo základných ideí pofebruárovej mládežníckej organizácie, prístupúcej so všetkou vážnosťou k úlohám budovania a prebudovania spoločnosti. Dnes sa pojem kolektív často používa v rôznych súvislostiach, a preto nie je vždy celkom jasné o čo ide.

Spomeňme na Leninove slová, ktoré povedal v polemike proti menševikom, ktorí mu vytýkali že je individualista — „kolektív nie je parta kumpánov.“ Vlastný a skutočný kolektivismus je predovšetkým vzťah medzi ľuďmi. Vzťah, ktorý vzniká na základe spoločnej práce, spoločného presvedčenia, spoločných záujmov, ktorého obsahom je niečo, čo je spoločensky prospešné.

Za socialistický kolektív môžeme pokladať len taký kolektív, kde záujmy individua (resp. záujmy skupiny — kolektívu) nie sú v rozpore so záujmami spoločnosti

ako celku. Členovia pracovného kolektívu si uvedomujú svoju vlastnú aktivitu pre spoločnosť.

Kolektív znamená súčasne dobrovoľné zjednotenie ľudí na spoločenskom princípe, kde sa jednotlivec cíti slobodný, spokojný a šťastný. To je práve jeden z rozhodujúcich momentov, ktorým sa socialistický kolektív odlišuje od jednoduchšej skupiny.

Socialistický kolektivizmus nie je vrodenu kvalitou ľudí, ani druhom inštinktu, ale utvára sa ako rys spoločenských vzťahov, vzniká výchovou. Jeho zdrojom je proletársky kolektivizmus, solidarita pracujúcich, ktorá postupne vzniká ako zjednocovanie miestne, zjednocovanie podľa profesií a jeho najvyšším stupňom je zjednocovanie triedne. To je i základ socialistického kolektivizmu. Socialistický kolektivizmus nie je odrazom nových spoločenských vzťahov ani živelným produktom nových objektívnych podmienok, ale rodí sa z uvedomelého prístupu ku skutočnosti a predovšetkým vzniká v boji s buržoáznym individualizmom.

Základné zásady pre správne riešenie pomeru človeka k spoločnosti v socialistickom zmysle:

a) Pomer človeka k spoločnosti musí byť založený na rozvoji kolektívu, osobnosti každého jeho člena. V tom je jeden z predpokladov pre riešenie pomeru jednotlivca k spoločnosti založenej na dôslednej realizácii všestranného rozvoja individua.

b) Musíme si byť vedomí toho, že ide o vytvorenie pomeru jednotlivca k individuálne bohatej diferencovanej spoločnosti. Obsah individuálneho jednanie je v podstate spoločný. Myšlienka kolektivizmu je založená práve na zdôraznení tejto okolnosti a je veľmi dôležitá práve v súvislosti s prestavbou spoločenských vzťahov vyspelej socialistickej spoločnosti.

c) Individuálne a kolektívne ciele musia byť v súlade a v rovnováhe. Skutočne socialistickým kolektívom je len taký kolektív, kde sa každý z jeho členov cíti slobodný, a kde nachádza i vyššie možnosti individuálneho uplatnenia. Socialistický kolektív je vlastne vyjadrením, vyššou formou súhrnných záujmov a potrieb jeho členov. Umožňuje tieto záujmy integrovať v súlade sa záujmami celej spoločnosti. Táto zásada je veľmi dôležitá pre hodnotenie významu hnutí brigád socialistickej práce pre náš dnešok, práve v tejto forme socialistickej súťaže sa začínajú rozvíjať rysy kolektivizmu a tu sa aktívne utvára socialistické spoločenské vedomie.

d) Základnou otázkou riešenia pomeru človeka k spoločnosti v socialistickom zmysle je vytvorenie takých materiálno-organizačných podmienok, v ktorých by socialistický kolektivizmus vznikal celkom spontánne a pritom ako uvedomelý výraz pomeru človeka k spoločnosti. Tieto prvky kolektivizmu sa utvárajú v podmienkach konkrétnej práce. Pracovné prostredie umožňuje a stmeluje jednotlivcov vo vyšší celok – pracovný kolektív.

Kolektivizmus socialistickej spoločnosti chápeme ako dialektickú jednotu riešenia pomeru jednotlivca k spoločnosti, ako zjednocovanie individuálnych, skupinových a celospoločenských záujmov. Kolektivizmus je základom, na ktorom je možno rozvíjať sily jednotlivca, podporu zo strany kolektívu, a ktorý umožňuje, aby sa individuálna činnosť človeka mohla stať spoločensky prospešnou.

Kolektivizmus nie je založený na súčinnosti ľudí v bezprostredných kolektívoch. Ak napr. pre kolektív pracujúci vo výrobe je existencia pra-

covnej skupiny samozrejmosťou, na druhom úseku dá veľkú prácu dať kolektív dohromady. Sú pracoviská, aj JRD, kde pracovná činnosť je často komplikovaná, ale princíp kolektívnosti sa uplatňuje, čím vznikajú prvky nového spôsobu života ľudí.

Je preto dôležité zamerať výchovnú prácu na rozvoj kolektívneho vedomia ľudí – takého vedomia, s ktorým človek môže vykonávať akúkoľvek prácu a pritom nestráca vedomie o jej spoločenskej užitočnosti. Vedomie, že práca každého jedinca je v určitom zmysle pre spoločnosť dôležitá.

Kolektivismus ako zásada socialistických vzťahov je v tomto ohľade na morálne vyššej úrovni v porovnaní aj s tým najdokonalejším filozofickým individualizmom starej doby.

Socializmus zdôrazňuje súdružské medziludské vzťahy a kolektivismus ako jednu z vrcholných hodnôt ľudského života. Tým chceme povedať, že podstatnou stránkou socialistického vedomia je utváranie uvedomelého postoja jedinca k spoločnosti.

Socialistické spoločenské vedomie sa rodí v skutočnom živote a práci družstevných roľníkov. Socialistická uvedomelosť počas budovania socialistického poľnohospodárstva je nielen dôsledkom rozvoja spoločenského bytia, ale aj nevyhnutnou podmienkou úspešného budovania novej spoločnosti.

V. I. Lenin už v začiatkoch budovania socializmu zdôraznil veľký význam uvedomelosti, organizovanosti a iniciatívy pracujúcich, bez čoho, ako napísal „nepostavíme ani základ nehovoriac už o tom, aby sme vybudovali novú, komunistickú spoločnosť.“ Táto myšlienka sa naplno realizovala v praxi revolučných premien.

Problémy všestranného rozvoja aktivity a iniciatívy družstevných roľníkov, otázky formovania vysokých morálnych kvalít, utvárania a upevňovania socialistického vzťahu k práci, k súdružskej spolupráci, úcty k revolučným tradíciám boli, a sú aj dnes, hlavným problémom pri formovaní socialistického vedomia.

Socialistický družstevný roľník prejavuje svoje schopnosti, svoj talent, predovšetkým pri plnení konkrétnych pracovných úloh.

Pracovný kolektív, podľa toho na akej je úrovni politickej, morálnej a ideovej, urýchljuje, usmerňuje, alebo tiež brzdí vývoj jednotlivca. Výskumom sme si overili, že brigády socialistickej práce svojou prácou ukazujú, ako vyspelý pracovný kolektív prispieva k rozvoju všetkých tých vlastností, o ktoré sa usiluje celý výchovný proces v našej socialistickej spoločnosti. V pracovných, predovšetkým výrobných kolektívoch dochádza k úzkému, vecnému spojeniu družstevných roľníkov rôznych profesií s riadiacimi a technicko-hospodárskymi pracovníkmi, ku spojeniu pracovníkov rôznych vekových skupín. Kolektív má tak všetky predpoklady prispievať k upevňovaniu jednoty ľudu na základe socialistickej etiky, ideológie a politiky strany. Celkove môžeme povedať, že pracovný kolektív, v ktorom je morálka a práca jednotlivca v nepretržitom procese kontroly tejto mikroverejnosti a ktorý spolu s rodinou je jednou zo základných buniek našej spoločnosti, má kľúčové miesto v upevňovaní socialistického spoločenského zriadenia.

Úsilie o presadenie vyššej účinnosti výchovy pracovných kolektívov vychádza zo zvýšených požiadaviek na výchovný aspekt v ich činnosti,

ktorý je daný súčasnými potrebami všestranne rozvíjať jednotlivca, prehĺbovať jeho náročnosť voči sebe a zvyšovať zodpovednosť za všetko, čo koná. Táto účinnosť je daná potrebami pestovať jeho socialistickú zásadovosť, ohľaduplnosť, obetavosť, city proletárskeho internacionalizmu a socialistického vlastenectva, priateľstva k ZSSR a ostatným socialistickým krajinám.

Rozvoj osobnosti a ideovo-výchovná činnosť vo vnútri jednotlivých pracovných kolektívov sú rozhodujúce pre utváranie socialistického spoločenského vedomia.

Úlohou výchovnej práce je vytvárať socialistické mikroklima, ktoré by zodpovedalo úrovni úloh toho-ktorého obdobia a podporovalo pozitívny vzťah ľudí k cieľom a úlohám politiky strany a socialistického štátu.

Človeku nie je jedno, či jeho meno visí na tabuli cti, alebo na tabuli hanby. Skúsenosti z mnohých JRD, predovšetkým z brigád socialistickej práce ukazujú, že ťažko môže jednotlivec chodiť do práce neskoro, ak ostatní prídu včas a ani lajdák v kolektíve poctivo pracujúcich neobstojí a nemôže sa ani sám dobre cítiť.

Dobré sociálne klima v pracovných kolektívoch je veľmi dôležité pre mladých pracovníkov a pre ich ďalší odborný, predovšetkým morálne-politický rast. Vedeckotechnická revolúcia komplikuje a rozširuje sféru kontaktov medzi ľuďmi: namiesto „konkrétneho“ kolektívu nastupuje kolektív spojený signálnou informačnou sústavou. V kolektíve dochádza ku kvalitatívnym zmenám. Vzniká tendencia, keď sprostredkované formy vzťahov prevládajú nad individuom, zosilňovania nevyhnutnosti prehĺbovať zväzky osobných záujmov so záujmami kolektívu. Zostruje sa problém regulatívnej funkcie mravných vzťahov.

Rozvíjajúci sa cit kolektivismu, zodpovednosť, cit k povinnostiam, náročnosť, principiálnosť – to sú základné črty formujúceho sa mravného obzoru osobnosti družstevného roľníka, jeho konania a vzťahov.

Každý kolektív nevychováva automaticky vysoké morálne kvality svojich členov. Vychováva ich iba dobrý kolektív, v ktorom charakter mravno-psychologických, sociálno-ideologických a ostatných vzťahov zodpovedá podstate procesov budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti. Ako ukázal výskum socialistického vedomia družstevných roľníkov na Slovensku, administratívno-právne vzťahy samé o sebe nie sú stimulom pre vzťahy súdružskej spolupráce. Iba správne proporcie v rozvoji administratívno-právnych a mravných vzťahov vedú k vytváraniu súdružského a sociálne aktívneho kolektívu. Precenenie či nedocenenie niektorého z nich vedie k ochudobneniu morálnej klímy a k rozdrobenosti kolektívu.

Mladí ľudia vstupujúc do pracovného procesu si musia veľmi často vytvárať nové návyky, nadviazať nové vzťahy a prispôbovať sa novému rytmu života. A tu by im mal pracovný kolektív tento prechod uľahčiť. Mal by mať rozhodujúci vplyv na utváranie ich dobrého pomeru k práci, viesť ich k záujmu o potreby spoločnosti, korigovať ich názory a chovanie v duchu ideológie a morálky. Zároveň pritom vytvárať atmosféru pre samostatnosť a iniciatívu v práci mladých ľudí.

Význam ideovo-výchovnej práce spočíva predovšetkým v tom, že všetko progresívne v pracovných kolektívoch dostáva širšiu podporu a táto činnosť tak prispieva k dozrievaniu pokrokových javov. Zdokonaľovanie kultúry riadenia pracovného kolektívu sa neohraničuje len na zmenu

obsahu pokynov a inštrukcií, noriem a zvykov, ktoré sa v pracovnom procese medzi ľuďmi sformulovali.

Oficiálny príkaz nemôže vytvoriť priaznivé vzťahy tam, kde atmosféra vzájomnej úcty nevyviera z vnútornej potreby kolektívu. Ak si družstevný roľník uvedomí, že jeho záujmy sú totožné so záujmami kolektívu, zvyšuje sa jeho produktivita.

Administratívny príkaz nemôže obsiahnuť všetky momenty výrobnéj činnosti. Dôležitejší je morálny faktor – starostlivosť o spoločné záujmy.

Kolektivismus vyjadruje jednotu spoločenských, skupinových a osobných záujmov. Spoločenské vlastníctvo plodí jednotu základných spoločenských, a teda aj výrobných záujmov. Preto aj pracovná morálka je vo svojom základe jednotná. Rozdiely v charaktere práce – napríklad fyzická či psychická – majú za dôsledok rozdielnosť morálnych záujmov v rámci jednotnej socialistickej morálky. Morálna uvedomelosť by mala dosiahnuť úroveň spoločenskej uvedomelosti. Obzvlášť je to aktuálne v malom pracovnom kolektíve, ako je brigáda socialistickej práce, kde sa mravné vzťahy formujú ako dôsledok osobných kontaktov, v zhode s princípmi a normami jestvujúcej skupinovej morálky.

V takýchto kolektívoch sa formuje morálka rôznych stupňov. Po prvé – ako trvalá potreba kontaktov, a to aj počas pracovných či osobných ťažkostí, po druhé – voľnejšie priateľské vzťahy, pri ktorých sa kontakty obmedzujú na výrobnú sféru, po tretie – kontakty iba pracovné, po štvrté – osobné kontakty sa uskutočňujú v práci len s niektorými ľuďmi. V takom kolektíve často dochádza ku konfliktom. Vo výchovnej práci by sa na tieto momenty mal brať zreteľ.

Význam pracovnej iniciatívy formou súťaženia, ako faktora pre zvyšovanie produktivity práce a pre formovanie osobnosti člena socialistickej spoločnosti je známy. Skúsenosti z hnutia socialistickejšie pracovať, socialistickejšie žiť, potvrdzujú dynamičnosť procesov rozvoja mravných vzťahov v pracovných kolektívoch. Čin, ktorý sa zrodil u kombajnistu pri zbere obilia – zobrať rýchle bez strát, nasledujú všetci kombajnisti záväzkami a socialistickejšou súťažou. Podstatou tohto hnutia je spojenie tvorivejšie produktívnej práce s komunistickou spoluprácou. Je to nová, kvalitatívne vyššia forma socialistickejšieho súťažania. Výchovný účinok hnutia socialistickejšie pracovať, socialistickejšie žiť je tým vyšší, čím užšie sa spájajú jeho funkcie: ekonomická, sociálno-politická a mravná.

Obsahom poslednej funkcie je, že každý člen kolektívu má dodržiavať pravidlá zaužívané v kolektíve, že sa má profesionálne zdokonaľovať, že sa má riadiť morálnou požiadavkou socialistickejšie pracovať – socialistickejšie žiť a rozvíjať vzťahy súdružskej spolupráce a vzájomnej pomoci s ostatnými pracovnými kolektívami.

Veľmi dôležitou súčasťou pri organizovaní socialistickej súťaže je, že jednotlivci a pracovný kolektív vedú vytyčovať vždy novšie úlohy, ktoré pomáhajú formovať všestrannú a harmonicky rozvinutú osobnosť pracujúceho človeka. To je spojené s ďalším vzrastom politickej uvedomelosti, kultúry i vzdelania, s rozvojom komunistického svetonázoru.

Formovanie morálneho profilu pracovníka výrobného kolektívu zabezpečuje celé socialistické zriadenie, verejnoprospešná činnosť, hĺbka a rozsah ideovo-výchovnej práce. Súčasne sa formuje schopnosť prehĺbovať vlastnú morálnu slobodu, teda schopnosť zvoliť si taký spôsob kona-

nia, ktorý najviac zodpovedá objektívnej logike rozvoja socializmu. Človek by mal dosiahnuť taký stupeň morálnej zodpovednosti, aby dokázal predvídať dôsledky svojho konania vo vzťahu k spolupracovníkom, ku kolektívu, aby jeho konanie zodpovedalo aktuálnym politickým úlohám. Základnou požiadavkou je tu rozlišovať dobro a zlo, čestnosť a nečestnosť, povinnosť v jej socialistickom obsahu.

Z toho vyplýva, že je nutné aktívne propagovať marxisticko-leninské etické zásady v každom pracovnom kolektíve.

TVORIVÁ INICIATÍVA LUDÍ

Spor o otázku, kto je skutočným tvorcom dejín a nositeľom historického pokroku, je trvalou súčasťou boja marxizmu-leninizmu a buržoáznej ideológie.

Buržoázna ideológia vždy vysvetľuje dejinný proces ako dôsledok činov veľkých osobností, ktorí sú reálnymi nositeľmi a uskutočňovateľmi spoločenského pokroku. V čase buržoáznych revolúcií to boli osobnosti urodzené, vyvolené božou prozreteľnosťou k pozemskej realizácii plánov a záujmov.

Marxisticko leninská koncepcia úlohy ľudových mäs je spojená so vznikom vedeckej ideológie robotníckej triedy. Ľudia sú schopní poznať objektívne podmienky vlastnej existencie a svojou praktickou činnosťou ich meniť. V procese revolučnej premeny spoločnosti menia sa i ľudia sami. Pracujúci ľudia sú na všetkých stupňoch dejinného procesu hlavnou výrobnou silou, tvorcovia materiálnych hodnôt spoločnosti.

V. I. Lenin hneď po revolúcii žiadal od vedúcich pracovníkov, aby sa priblížili k požiadavkám a náladám mäs. V úlohe odborov za novej ekonomickej politiky sa zdôrazňuje, že je potrebné „... žiť priamo medzi robotníkmi, dôkladne poznať ich život, vedieť neomyľne určiť v ktorejkoľvek otázke, ktorejkoľvek chvíli zmýšľanie mäs, ich skutočné snahy, potreby, myšlienky, vedieť určiť bez sebemenšej falošnej idealizácie stupeň ich uvedomelosti a silu vplyvu rôznych predsudkov a prežitkov starých dôb, vedieť si získať bezmedznú dôveru mäs súdružským postojom k nim a starostlivým uspokojovaním ich potrieb.“

Bez diferencovaného prístupu k ľuďom, bez rozvíjania individuálnych foriem práce s nimi, nemožno dosiahnuť žiadúcich výsledkov v prehľbovaní dôvery ľudí v socialistickú politiku a v ich získavaní pre aktivitu a tvorčiu prácu pri plnení úloh vyplývajúcich z politiky strany. Bez diferencovaného prístupu k ľuďom je vždy pôsobenie na pracujúcich málo účinné.

Aktívny vplyv na myslenie a jednanie ľudí je základom pre uvedomelosť. Uvedieme k tomuto problému výsledky dvoch výskumov. V prvom z nich bol sledovaný vplyv prednášky, osobného pôsobenia a diskusie na zmeny v jednaní ľudí. Podobná informácia o výhodnosti nákupu niektorých druhov tovarov bola daná jednej skupine žien vo forme prednášky a druhej skupine vo forme diskusie. Šipoš (1966) uvádza: „Niekoľko mesiacov sa sledovali nákupy týchto žien. Zistilo sa, že prednáška mala účinok u 3 % osob, zatiaľ čo diskusia u 32 %. Podobne bola odporučená mladým matkám optimálna strava pre deti. Individuálne odporúčenie lekára malo vplyv na 58 % žien, zatiaľ čo diskusia v krúžku za prítomnosti lekára dlhodobe ovplyvnila 100 % prítomných matiek.“

Z uvedených prieskumov môžeme vyvodiť niektoré závery pre ďalšiu účinnú prácu s pracovnými kolektívami. Ide o také formy a metódy ideového pôsobenia, ktoré sú pre ľudí prístupné – a to rôzne besedy, tribúna otázok a odpovedí a mnohé ďalšie, kde hovorí nielen propagandista, ale predovšetkým členovia pracovného kolektívu – také formy, kde sa ľudia vzájomne presvedčujú, kde si konfrontujú svoje názory a stanoviská, kde si vymenávajú skúsenosti.

Záverom chceme podotknúť, že na aktivitu, či pasivitu človeka pôsobí celý komplex činiteľov. Sú to faktory, ktoré súvisia s pracovným a životným prostredím, v ktorom človek pracuje a žije. Tu viac či menej negatívne pôsobia všetky nedostatky, ktoré sa v živote ľudí vyskytujú (nedostatky v práci orgánov, inštrukcií a ich pracovníkov, byrokratizmus v ich práci atď.), problémy v národnom hospodárstve, v službách a obchode, v bývaní a doprave, nedostatky v odmeňovaní atď.

Všetky tieto vplyvy a ich súvislosti je potrebné vidieť a brať ich do úvahy pri práci s ľuďmi.

Literatúra

ŠIPIŠ, I.: Komunikácia a propaganda. Pravda, Bratislava, 16. 4. 1966.

Došlo dňa 7. 6. 1976

MAJERČÁK F. (Vysoká škola poľnohospodárska, Nitra). *Socialistický pracovný kolektív*. Sbor. ÚVTIZ-Sociol. zeměd. 12 (2) : 137-144, 1976.

Budovanie socialistickej poľnohospodárskej veľkovýroby prinieslo základné zmeny aj v práci a živote samotných roľníkov a všetkých pracovníkov poľnohospodárstva. V procese industrializácie sa vytvorili socialistické pracovné kolektívy traktoristov, kombajnístov, krmáčov, dojčičov, mechanizátorov, agronómov, zootechnikov a vedúcich hospodárskych pracovníkov. Tieto pracovné kolektívy sa skladajú z mužov, žien, mladých i dospelých, ktorí majú kvalifikáciu, skúsenosti a zručnosť, odborné stredné a vysokoškolské vzdelanie. Proces utvárania pracovných kolektívov prebieha na princípe socialistického kolektivismu, výchovou jednotlivca a pracovnej skupiny. Výchova pracovníkov kolektívom je zameraná na utváranie vysokej politickej, pracovnej a morálnej úrovne. Charakter a kultúra práce týchto kolektívov sa približuje úrovni priemyslu. Ich uvedomelosť sa prejavuje v socialistickej súťaži, v kvalite práce a efektívnosti. Tieto hlboké sociálne a spoločenské premeny môžeme pozorovať aj v prejavoch myslenia a konania, predovšetkým v pracovnej iniciatíve, morálke, novátorstve a celkovom spôsobe života dnešného socialistického roľníka.

kolektivizácia; angažovanosť; rozvoj pracovnej iniciatívy

МАЕРЧАК Ф. (Сельскохозяйственный институт, Нитра). *Социалистический рабочий коллектив*. Sbor. UVTIZ - Sociol. zeměd. 12 (2) : 137-144, 1976.

Строительство социалистического крупного сельскохозяйственного производства внесло крупные перемены в труд и быт как самих крестьян, так и всех с/х работников. В процессе индустриализации были созданы социалистические рабочие коллективы трактористов, комбайнеров, дояров, механизаторов, агрономов, зоотехников и руководящих хозяйственных работников. Коллективы состоят из мужчин, женщин, молодых и взрослых с квалификацией, опытом, умением, специальным средним и высшим образованием. Процесс создания рабочих коллективов протекает по принципам социалистического коллективизма, воспитания отдельных лиц и рабочей группы. Воспитание работников коллективом направлено на создание высокого политического, трудового и нравственного уровня. Характер и культура труда этих коллективов приближаются к уровню промышленности. Их сознательность проявляется в социалистическом соревновании, в качестве и эффективности работы. Эти глубокие со-

циальнообщественные преобразования можно наблюдать и в проявлении мышления и поступков, главным образом в трудовой инициативе, нравственности, новаторстве и в общем способе жизни современного социалистического крестьянина.

коллективизация; политическая активность; развитие трудовой инициативы

MAJERČÁK F. (Landwirtschaftliche Hochschule, Nitra). *Sozialistisches Arbeitskollektiv*. Sbor. ÚVTIZ - Social. zeměd. 12 (2) : 137-144, 1976.

Die Entwicklung der sozialistischen landwirtschaftlichen Großproduktion verursachte grundsätzliche Veränderungen in der Arbeit und im Leben der Bauern selbst, wie auch aller Arbeitstätigen in der Landwirtschaft. Im Prozeß der Industrialisierung wurden sozialistische Arbeitskollektive von Traktoristen, Mähdreschern, Fütterern, Melkern, Mechanisatoren, Agronomen, Zootechnikern und Wirtschaftsleitern gebildet. Diese Arbeitskollektive bestehen aus Männern, Frauen, Jungen und Erwachsenen, die Qualifikation, Erfahrungen, Geübtheiten, Fach- und Hochschulbildung besitzen. Der Prozeß der Bildung von Arbeitskollektiven erfolgt auf dem Prinzip des sozialistischen Kollektivismus, durch Erziehung des Einzelnen und der Arbeitsgruppe. Die Erziehung der Arbeiter durch das Kollektiv ist auf die Schaffung eines hohen politischen, moralischen und Arbeitsniveaus gerichtet. Charakter und Kultur der Arbeit solcher Kollektive kommt dem Arbeitsniveau der Industrie nahe. Ihr Bewußtsein kommt in dem sozialistischen Wettbewerb, in der Arbeitsqualität und in der Effektivität zum Vorschein. Diese tiefen sozialen und gesellschaftlichen Veränderungen sind auch in den Äußerungen des Denkens und des Handelns, vor allem in der Arbeitsinitiative, Moral, der Neuererbewegung und der gesamten Lebensweise des heutigen sozialistischen Bauers merkbar.

Kollektivierung; Engagiertheit; Entwicklung der Arbeitsinitiative

Adresa autora:

Ing. Fabián Majerčák, Vysoká škola poľnohospodárska, katedra pedagogiky a sociológie, 949 67 Nitra
